

Overblik over processen i udskiftning af varmeanlæg i kirker

Dette materiale giver et samlet overblik over de vigtigste skridt, når menighedsrådet vil udskifte varmeanlæg eller varmekilde i en kirke. Det er et supplement til Folkekirkeens [Vejledning om varmeanlæg](#) og [Vejledning om byggesager](#), som findes på Folkekirkeens Intranet.

Husk at ingen kirker er ens og at hver kirke er særegen, og derfor er det vigtigt at et nyt varmeanlæg udformes til at møde de specifikke behov der er for kirken. Derfor er det vigtigt at rådføre sig med kirkekyndige konsulenter, herunder Varme-, Energi- og Klimakonsulenter, Nationalmuseets Kirkekonsulenter og Kongelig Bygningsinspektører.

Forundersøgelse – skab overblik før beslutninger

Få tidlig sparring om mulige varmeløsninger

Rådfør med Folkekirkeens egen [Klima-, Varme- og Energikonsulent](#), eller en anden uvildig rådgiver, der har gennemført lignende projekter i kirker. Her kan I få råd om de første skridt, f.eks. klimamålingen og hvilke tekniske løsninger der kunne være værd at overveje.

Undersøg kirkens indeklima med en klimamåling

Klimamålinger af temperatur og luftfugtighed giver viden om, hvordan kirken reagerer på opvarmning i dag. Klimamålingen kan også afdække om der er problemer med for høj luftfugtighed som skal tages hånd om ved det nye varmeanlæg. Den bruges som fagligt grundlag hvordan de nuværende forhold er og hvad det nye varmeanlæg skal kunne. Klimamålingen skal gerne forløbe over et helt år, så start i god tid. Få hjælp af Folkekirkeens egen [Klima-, Varme- og Energikonsulent](#), eller en anden uvildig rådgiver, der har gennemført lignende projekter i kirker.

Kontakt Nationalmuseet for en evt. besigtigelsesrapport hvis kirken er over 100 år

Ændringer i varmeanlæg kan påvirke kirkens kulturhistoriske værdier. Tag tidlig kontakt til [Nationalmuseets kirkekonsulenter](#) for at afdække behovet for en besigtigelsesrapport.

Deltag i stiftets konsulentrunder

Konsulentrunderen er et godt sted at få en tidlig faglig dialog med relevante parter (Varme-, Energi- og Klimakonsulenten, Nationalmuseet, De Kongelig Bygningsinspektør og stiftsjurister). Den afdækker vigtige hensyn og styrker projektets mulighed for godkendelse.

Find information om konsulentrunderne på dit eget stifts hjemmeside eller tag direkte kontakt til stiftsadministrationen.

Afklar økonomi med provstiudvalget

Allerede tidlig i processen er det en god ide at afklare økonomien i projektet med provstiudvalget. Hav også gerne en tæt løbende kontakt i med at projektet konkretiseres og økonomibehovet muligvis ændre sig.

Skitseprojekt – fra viden til konkret forslag

Afklare behov for arkitekt

Ved mere komplekse projekter eller synlige ændringer er det et krav at inddrage en kirkekyndig arkitekt der har tidligere erfaring med at arbejde i kirker. Rådgiveren kan samle tekniske, bygningsmæssige og kulturhistoriske hensyn. Dette kan byggesagsbehandlere i dit stift hjælpe med at afklare.

Udarbejde et klart projektgrundlag

Et tydeligt projektgrundlag beskriver den ønskede løsning og danner basis for tilbud, godkendelse og udførelse. Den skal bl.a. indeholde tegninger over det nye anlæg, forskellige arbejder og tekniske specifikationer på det nye anlæg. Det gør processen lettere ifm. godkendelse og ved udvælgelse af tilbud.

Godkendelse i stiftsøvrigheden

Indsende byggeansøgning i byggesagsmodulet

Udskiftning af varmekilde og varmeanlæg skal behandles som en byggesag i [byggesagsmodulet](#) på Folkekirken's Intranet. Ansøgningen skal indeholde projektbeskrivelse, arbejdstegninger, tekniske specifikationer, budgetter og andre relevante bilag. En grundig ansøgning mindsker forsinkelser.

Byggesagen indsendes via provstiet til stiftsøvrigheden, som vil indhente udtalelser fra relevante konsulenter, og herefter træffe afgørelse i sagen.

Der kan komme opfølgende spørgsmål fra konsulenterne eller krav om tilpasninger under sagsbehandlingen.

Gennemførsel – fra beslutning til færdigt anlæg

Indhente sammenlignelige tilbud

På baggrund af projektgrundlaget udarbejdes udbudsmaterialer til indhentning af pristilbud fra leverandører. Tilbud skal bygge på samme forudsætninger for at tilbuddene er sammenlignelige.

Vælge leverandør med relevant erfaring

Menighedsrådet indhenter tilbud, evt. i samarbejde med den rådgivende arkitekt, og indgår aftaler med entreprenører og leverandører om bygge- og anlægsopgaver.

Derudover skal det aftales med rådgivende arkitekt hvordan god byggeledelse sikres, samt hvordan fremdrift følges.

Gennemføre prøveopvarmning

Inden anlægget endeligt kan godkendes, skal der foretages en [prøveopvarmning](#), der sikrer at anlægget leverer den lovede effekt, så kirkerummet opvarmes hensigtsmæssigt.

Drift – når anlægget er i brug

Sikre instruktion og plan for drift

Et nyt varmeanlæg kræver klar instruktion i brug og en plan for vedligehold. Opvarmningen bør løbende tilpasses kirkens faktiske brug for at sikre godt indeklima og lavt energiforbrug.

Ligeledes bør der sikre god overlevering når nye personer overtager kirkeværgerollen.